

ingur sat í honum, eg skuldi svimja aftaná honum. At hann hevði to...
 Hesin maður var J.P. Petersen. Mia svam norður um bygdina, skuldi svimja við norður-rákinum og so fara suðureftir við vestfallinum, tá tað tók seg upp.

Mia: — Tað var so drabbut — streymurin gekk upp í ættina, tá eg byrjaði at svimja. Eg fór norður við allari iðuni — eg hevði norður-rák. So slapp eg burturúr iðuni, tá kyrrindi vóru.

Hóast Mia hevði streymin við sær, so var fyrsti teinurin nógv tann strævnasti. Tingakrossur frá týsdegnum 23. august skrivur t.d., at »So tungt var at svimja, at hon brúkti ein tíma og trý korter um tann fyrsta fjórðingina».

Dimmalætting skrivur hinvegin, at »den første fjerdedel blev tilbagelagt i Modstrøm».

Vit hava spurt Ólav á Heygum, lærara á Føroya Sjömannsskúla, hvussu tað rak í Nólsoyar-firði 21. august 1938.

Ólavur á Heygum sigur, at tað hevur verið tað, menn rópa goður harður streymur ella miðal-streymur (seinna kvarter 18. august og málin næstur jorðini 22. august).

Ólavur á Heygum greiðir frá, at norður-rák (eystfall) hevur verið, tá Mia leyp úti og at umleið hálvurannar tími hevur verið eftir av tí.

— Vestfalls-kyrrindi hava verið klokkan 13.21, og góðtaka vit — sum blóðini skriva — at eystfalls-kyrrindi hava verið klokkan 18. so hava fyrru kyrrindini ligið í 40 minuttir — frá klokkan 13.21 til 14.00.

Mia átti sostatt at havt viðrák, sambært hesum utrokningum. Ólavur: — Tá hon kortini hevur havt mót-streym, so er tað helst onkur afturundirgerð, sum hevur darvað henni, men tá noyðast vit at spyrja staðkend-ar menn.

Jóannes Nielsen, Nólsoy

Vit spurdu Jóannes Nielsen í Nólsoy um hetta. Jóannes er 74 ár og hevur verið út-róðarmaður síðani 1941. Jóannes greiðir frá, at tað kann eingin ivi vera um, at Mia er farin á bláman ein hálvan tíma ov seint.

— Hon er komin í klotur við tað, vit rópa Øskurákið — tað fyrsta av vestfallinum. Tað tekur seg upp 800-1000 metrar úr Boðanum og settir beint á bygdina, tí norðurrákið vinnur á tí, sigur Jóannes Nielsen.

Jóannes heldur, at var hon farin ein hálvan tíma fyrr — og helst av Boðanum — so var Øskurákið ikki komið fyrri seg, og hon hevði kunnað svomið væl norður og inneftir við eystfallinum og á kyrrindunum og so fingið fulla nyttu av vestfallinum (suðurrákinum), tá tað kom fyrri seg.

Tá vit siga honum, at Mia fór við ferð imóti Argja-landinum, sigur hann, at tað samsvarar væl: — So hevur hon verið ov langt úr landi, tá vestfallið er farið at beina seg, og so hóttr tað við at senda hana suður gjøgnum fjórðin.

Fólkið var sinnisrørt, eldhugað og bilsíð. Ein 60 ára gamal maður segði, at hetta var fyrsti dagur hann

hevði skolið av spenn- ingi.

(Tingakrossur 23. aug. 1938)

Mia svam alla tíðina — legði einki tak burturimillum og hvíldi seg heldur ongantíð.

— Sjúgvarin hjá okkum er so mikið kaldur (tað vóru 7-8 hitastig í sjónum henda dagin og 12-13 í luftini), at tú noyðist at vera í roringi alla tíðina, sigur Mia og leggur afturat: — Tá vóru ongar termodraktir.

Mia hevði ikki heitað seg — hitað upp — áðrenn hon fór út í. Fyri at halda hitanum var hon smurd inn í konsistensa-feitt.

»Okkurt um 5 kilo av konsistensa-feitti fór til hessa smyrjing, nakað av grafitt (-pulvur) var eisini brúkt at blanda uppí feittið fyrri at fáa tað at halda betur», skrivur Poul Petersen í Tingakrossi 21. sept.

Mia minnst ikki hvar í Nólsoy, hon bleiv smurd — heldur seg minnst, at tað vóru eini hús við trimum lonum.

Sanna Poulsen í Nólsoy og tvíburða-systir hennara Jovina Mørk í Havn vóru 14 ára gamlar í 1938 og tær minnst dagin sera væl. Jovina fortelur, at hon minnst væl tá Mina kom smurd út úr fjósinum í Nýggjstovu.

Sanna minnst ikki, at Mia kom úr fjósinum í Nýggjustovu — bara at hon sá hana. Hvussu sá hon út?

— Jú, hon var »blekk», fortelur Sanna. — Í mínum hugaheimi tonki eg altíð, at hon líktist akkurát eini havfrú — hon glinsaði, hon var heilt myrk...

Mia var ikki myrk, tá hon kom til Havnar, minnst Sanna: — Tá hon kom upp á land aftur í Havn — tað minnst eg ógíliga væl eisini, tá var tað farið burturav.

Jovina og Sanna sluppu í bát við pápa teirra Mikkjali Joensen, og tey fylgdu við líka til Havnar. Við í bátinum vóru eisini fastir teirra Thomina og maður hennara Jens Hansen og børn teirra Thormod, Gunnleyg og Bina.

Sanna minnst væl, tá Mia fór á bláman, tí tá høvdu tey gjørt seg til, og løgu út fyrri við bátinum. — Har var ein rúgva av bátum, tað minnst eg væl. Um sjálva ferðina sigur Sanna, at »hona minnst eg ógíliga væl».

— Ein lítill bátur var

aftaná henni, og har sat ein maður, fortelja systirnar. Sanna: — Fyri mær sá tað út sum hann var klárur alla tíðina til at leypa úti, — tað var Poul Petersen, haldi eg... men eg minnst ikki, hvor róði.

Í holunum á øllum var so doktara-báturin »Reyði Krossur», »og har vóru syster Ingeborg, doktor Dahl og nøgvar sjúkrapleyðisk-ir».

Børnini úti í Nólsoy vóru sera áhugað fyrri svimjing, so tey hugdu alla tíðina eftir Miu meðan hon svam.

— Fyri mær sá hon út sum ein kópur, hon fór inn eftir fjórðinum — tað var hugtakandi.

Mitt á fjórðinum fór onkur úti frá doktara-bátinum.

Sanna minnst ikki, at hon var kold, men tað ger Jovina. Tað gjørdist eisini langligt. — Men eg helt tað vera ógíliga snedigt, at bátarnir fóru so langt norðureftir, og vit noyddust inn aftur at lata okkum betur í.

Tá Mia kom upp á land á Molanum, var báturin hjá Mikkjali beint við trappuna, har Mia fór upp. Sanna: — Eg siggja tað fyrri mær, tá vit komu inn imóti trappuni. Jovina: — Eg minnst, at tey tóku hana upp og bóru hana í gullstóli.

Tær fóru ikki upp á land, men fóru beint út aftur, »og so las man rest í blóðunum», endar tær báðar.

Á blámanum var bert eitt at gera hjá Miu, tað var alla tíðina at taka svimjitøk fyrri ikki at missa hitan. Mia heldur, at hon var ikki so móð, men heldur kold.

— Eg minnst, eg hugsaði við mær sjálvari, at hevði tað verið ein tími afturat, so hevði eg eisini roynt at hildið hann út.

Mia minnst eisini, at tá hon kom uppundir land, segði maðurin í bátinum framman fyrri (J.P. Petersen) við hana: — Eg havi ongantíð trúð uppá at tygum fóru at koma til Havnar.

Mia greiðir frá, at feittið fór skjótt burturav aftur, ikki alt, men tað nógv. Mia: — Eg minnst væl, at tá eg hevði svomið ein tíma, tá vóru armarnir hvítir.

Tá Mia upp á land, varð hon fagnað og borin í gullstóli. Síðani fór hon niðan á Sjömansheimið at fáa sær eitt heitt báð.

Hon minnst eisini, at tað, sum var eftir uppiá, var ógvuliga trupult at fáa burturav aftur.

— Tað mundi eg ikki fingið burtur av mær aftur — eg veit ikki hvat, vit ikki brúktu. Tað fór ein heilur pakki av »Zyma» (leitt slag av vaskipulvuri) í tað síðsta baðivatnið, tað minnst eg, greiðir Mia frá.

Men Mia var ikki einsamall; hon hevði onkrar tvær afturat sær, minnst hon.

Hon minnst báðar — nevnr Diny á Toftum og so eina aðra... forkláar, og vit koma eftir, at tað er Helena Sørensen (Lena) á Argjum.

Mia og maður hennara Meinhard í Trøðini. Meinhard doyði í januar 1987. Ogn: Kristianna Nolsøe